

Nr 1
Feb 2008

S -bladet

Medlemstidning för Svenska S 30 förbundet

Ur innehållet:

- Årsmöte
- Litar du på sjökortet?
- Fototävling
- S30 Code Zero

svenska S 30
förbundet

Insidan

Svenska S30 förbundet
c/o Margareta Johansson
Råsundavägen 90
169 57 SOLNA

postgiro: 689230-1

hemsida: www.s30.se

Styrelse:

Ordförande	Bo Eriksson Rosenmalmsvägen 41 134 62 INGARÖ tel: 08-976211	V. Ordförande	Ulf Andersson Storgatan 25 593 32 VÄSTERVIK tel: 0490-18266
Kassör	Margareta Johansson Råsundavägen 90 169 57 SOLNA tel: 08-7303581	Sekreterare	Urban Fredriksson Rosenbergsvägen 4 134 69 INGARÖ tel: 08-54249079
Klubbmästare	Stig Andersson Ekshäradsgatan 198 123 46 FARSTA tel: 08-932590	Ledamot teknik	Stefan Asplund Magnus Ladulåsg. 30 7tr 118 66 STOCKHOLM tel: 08-6691406
Ledamot medlemstidn.	Martin Bellander Tvärvägen 16 134 31 GUSTAVSBERG tel: 08-57032394	Suppleant	Anders J.W. Hedbäck Edsviksvägen 10, Box 45 182 11 DANDERYD tel: 08-7558101
Suppleant	Åke Mörk Kallkärrsvägen 41 141 41 HUDDINGE tel: 08-6898102	Suppleant	Gunnar Bringel Berguddsvägen 80 133 33 SALTSJÖBADEN tel: 08-7174049
Suppleant hemsida	Martin Holmström Industrigatan 10 112 46 STOCKHOLM tel: 08-398789	Klassnämnds- ledamot	Sven Ejdestam Slånvägen 9 752 46 UPPSALA tel: 018-324392

Valberedningskommitte: Benny Johansson, Ove Andersson

Omslagsbilden: Vinnande bild i 2007 års fototävling, S(luss)30? Foto: Stig Andersson

Redaktion: Martin Bellander, martin.bellander@globalnet.net. Skicka gärna ett bidrag, bild, berättelse från någon seglats eller grundstötning, sjösättning, tekniska tips eller något annat som andra S30-ägare kan ha glädje av!

Ordföranden har ordet

Vad är en S30? Frågan har aktualiserats i samband med den revidering och modernisering av klassreglerna som Anders Hedbäck fått i uppdrag att göra. Egentligen finns det väl två svar: Ett strikt regelmässigt och ett lite mer pragmatiskt svar. Det första svaret är enkelt. Båten ska uppfylla kraven i de två klassregler som vi f.n. har, Classic och -93. Där specificeras det mesta som kan påverka båtens seglingsegenskaper som vikt, mastprofil, segelyta m.m. Det står också att båten ska ha tillverkats ur en form godkänd av Svenska Seglarförbundet, så i kappseglingssammanhang är det nog helt klart vad en S30 är. Men, så finns det ju exemplar som ändats en del. Främst gäller det väl mast och bom, som har förlängts för att öka segelytan. Dessa båtar är i strikt mening ingen S30, men de flesta som ser en sådan båt vill nog påstå att det är en S30 i alla fall.

Hur ska då S30 Förbundet förhålla sig till en sådan båt? Ja, i stadgarna står det att vi ska "handha S30:ans klassregler" och därmed menas naturligtvis att vi ska verka för att S30:or uppfyller klassreglerna. Emellertid är det ju så att de som förändrat sina båtar ofta är mycker engagerade och seglar sin båt mer än genomsnittet. Så i lite vidare mening får vi väl då säga att alla båtar som "ser ut" som en S30 är en S30, och ägaren ska givetvis vara med i S30 Förbundet. Kanske blir det så småningom som med gamla vackra träbåtar (läs skärgårdskryssare och R-båtar) att man med stor möda återställer till ursprungsskick. Kanske man i framtiden kommer att tala om gamla vackra plastbåtar, och där får S30:an givetvis en framträdande plats.

Bo Eriksson

Fototävlingen

2007 års fototävling har avgjorts. Det var ingen lätt uppgift för juryn detta år heller. Till sist korades dock ett segrande bidrag, som återfinns på detta nummers framsida. Motiveringen: "S30 i ovanlig omgivning, men som vanligt med snabb rörelse i vattnet". Bilden är tagen av

Stig Andersson

som vinner första priset, ett års prenumeration på Segling eller Praktiskt Båtagande. Grattis!!!

Dessutom hedersomnämning till bilderna på sista sidan, tagna av Erik Österlund och Anders Vognsen. Totalt kom det in 25 st bilder. En del av dessa kommer att publiceras i kommande nummer av S30-bladet.

Årsmöteshandlingar

**svenska S 30
förbundet**

Dagordning vid Svenska S30 förbundets årsmöte 2008-03-14

1. *Årsmötets öppnande*
2. *Årsmötets behörighet*
3. *Val av ordförande och sekreterare samt val av en justeringsman och två rösträknare*
4. *Fastställande av dagordning*
5. *Verksamhetsberättelse*
6. *Kassarapport*
7. *Revisorernas berättelse*
8. *Fråga om ansvarsfrihet*
9. *Fastställande av utgifts- och inkomststat samt årsavgift*
10. *Motioner*
11. *Proposition ang. regeländringar*
12. *Val av ordinarie styrelseledamöter*
13. *Val av suppleanter*
14. *Val av revisorer*
15. *Val av valnämnd*
16. *Övriga frågor*
17. *Avslutning*

Årsberättelse för Svenska S30 förbundet verksamhetsåret 2007

Vid utgången av 2007 fanns 151 båtar registrerade i förbundet och antalet medlemmar var 159, vilket är en ökning med två medlemmar mot föregående år.

Styrelsen har under året hållit fyra protokollförda möten och styrelsearbetet har fungerat mycket bra med entusiastiska styrelsemedlemmar.

Årsmötet, som samlade c:a 30 deltagare, avhölls i Tranebergsstugan i Stockholm. Efter mötet visade Åke Mörk sin film från sommarens eskadersegling till Nådendal. Därefter intogs en mycket god middag.

S30-bladet, förtjänstfullt redigerat av vår redaktör Martin Bellander, har utkommit med tre nummer.

Förbundets hemsida, hem.passagen.se/s30, har under året underhållits av webbredaktören Martin Holmström.

Information om S30 och S30-förbundets aktiviteter har lämnats under rubriken klassförbund i tidningen Segling.

Sommarens eskadersgling från Nynäshamn till Söderarm avslutades på grund av dåligt väder redan på Möja. Sju båtar deltog.

Kräftskivan anordnades i Ladviken där fyra båtar deltog.

Under hösten genomfördes ett extra årsmöte på grund av förestående regeländringar som kräver två påföljande möten. Vårt strävsamma klubbmästarpar, Inger och Stig, hade anordnat en suverän middag som avnjöts i samband med ett intressant föredrag av Lasse Granath från Hydrographica. C:a trettio deltagare.

Mastutredningen har under ledning av Anders Hedbäck utvecklats till en mer genomgripande revidering av klassreglerna. Beslut om mastens beskaffenhet, enligt ursprungsmotionen från Bertil Fagergren, togs vid extra årsmöte.

Styrelsen tackar härmed för verksamhetsåret och önskar alla medlemmar god vind under den kommande säsongen.

Bo Eriksson
Ordförande

Ulf Andersson
Vice Ordförande

Margareta Johansson
Kassör

Urban Fredriksson
Sekreterare

Stig Andersson
Klubbmästare

Stefan Asplund
Ledamot

Martin Bellander
Ledamot

Höstträff med Lars Granath från Hydrographica

Tillhör du de som gladeligen ignorerar ett 2,0 meters grund och resonerar att S30:an har minst en ½ m tillgodo vid normalvattenstånd? Kanske du på kryssen finlirar med plottern och tar ut slagen så att du touchar 3-meterskurvan på sjökortet? Då bör du läsa vidare, om det inte var så att du var med på S30-förbundets höstträff i november då Lars Granath gav oss en intressant lektion om sjökort, deras tillkomst och pålitlighet. Texten nedan är ett fritt referat från träffen, bilderna har Lars försett oss med.

De första sjökorten över svenska farvatten togs fram redan på 1600-talet, men först under 1800-talets senare hälft påbörjade sjöfartsverket omfattande mätningar utmed våra kuster. På den tiden hade man ganska enkla metoder att tillgå, det var lodning från mindre båtar som gällde. Eftersom man inte hade någon aning om var det kunde vara grunt, annat än vad som var känt av exempelvis lokalbefolkning och lotsar så fick man gå systematiskt tillväga och försöka finkamma område efter område. Det var givetvis mycket tidskrävande. För att bespara en del arbete använde man en metod som kallas stjärnlodning. Det gick till så att man utgick från tex en liten kobbe eller ö i en fjärd och sen lodade man utefter tänkta linjer som strålade ut från mittpunkten, se bilden. Det säger sig självt att man omöjligt kunde hitta alla grundklackar av intresse. Dessutom hittade man inte alltid det grundaste stället av ett grund, då man mätte på vissa bestämda avstånd utmed linjen. Det kunde mycket väl vara så att det minsta djup man hittade i ett område var tex 3,5 meter, men en bit därifrån var det bara 2 meter djupt utan att man visste om det, eftersom detta låg utanför linjen som man mätte utmed och man upptäckte det helt enkelt inte.

Vad har nu detta för betydelse för dagens digitala sjökort med möjlighet till perfekt positionsangivelse? Jo, väldigt mycket. För det är faktiskt så att större delen av våra skärgårdar har inte mätts efter 1920, utan det som ligger till grund för våra digitala (och papperssjökort med för den delen) sjökort är gamla stjärnlodningar som gjordes för 100 år sedan eller mer. Ta en titt på dina sjökort så kan du se en liten infälld kartbild som visar när området är sjömått.

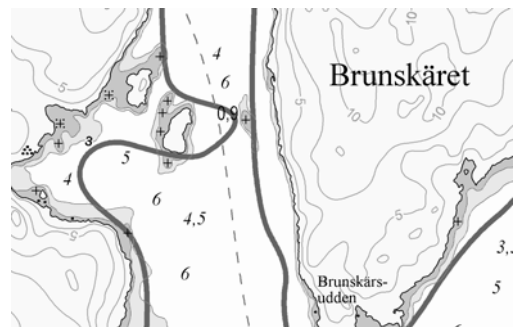
När man sjömätte på 1800-talet angav man djupet i famnar, och noggrannheten var ½ famn (1 famn = 1,78 m). Sedan när SI-systemet infördes räknade man om alla djupsiffror till meter. Ett grund som var 5,5 famnar blev 9,8 m, vilket den icke alltför kritiske sjöfararen tolkade som att här har vi djupsiffror som anges med decimeternoggrannhet! På 60-talet, när man dessutom införde sjökort i färg, så avrundade man en hel del djupsiffror för att komma ifrån denna

fiktiva decimetersnoggrannhet. 9,8:an fick helt sonika bli 10 m. Men det är inte slut med historien här. Eftersom vi har landhöjning i vårt land (nja inte längst i söder) så gjorde man korrigerings för detta på 1980-talet. I Stockholms skärgård var det generellt 0,2 m som man drog bort. I exemplet ovan så hade 10 m grundet vips blivit 9,8 m – som det var för 100 år sedan! Fortfarande dock med en noggrannhet på +/- ½ famn, dvs 0,9 m, och med rådata som var 100 år gamla!

Trots att sjökorten till stor del är baserade på urgamla mätningar utan 100% täckning finns det ändå få oupptäckta grund enligt Lars Granath (om man nu kan veta det, men det är en mer filosofisk fråga som artikelförfattaren gärna diskuterar med den som vill en sen sommarafon i skärgården över en rökig maltwhiskey). Däremot finns det många grund som har felaktiga djupsiffror. Lars berättade en anekdot från Söderarm där en 1,6:a i själva verket var 1,1 m och en 2,3:a på sjökortet var 1,2 m i verkligheten!

Så den som tror att dagens sjökort är perfekta avbildningar av våra bottenar bör tänka efter rejält. Ytterligare exempel på detta är hur 3m-kurvorna är dragna. De är inga exakta mätningar utan anpassade kurvor efter enstaka mätpunkter. Detta har givit upphov till en rad felaktigheter som många båtfarare fått erfara genom åren. De flesta har många gånger med hjälp av bottenavigering hittat fantastiska hamnar långt in på 3-metersvatten – det har funnits mycket mer vatten än vad sjökortet anger. Så långt är allt väl, men när det omvända inträffar är det mindre roligt. Dessvärre är det sådant som finns på flertalet ställen i våra skärgårdar. Ett exempel på detta är i Östra Mjaskärgården där ett 0,9 m grund visat sig ligga just precis där sjökortet anger att det är det enda stället man har fritt djup. Grundet har olyckligtvis hamnat något fel i sjökortet från början och man har dessutom dragit 3 m kurvan från en av uddarna i passagen ända ut till det felaktigt återgivna grundet. Se bilden bredvid (återfinns även i färg på näst sista sidan) där den röda linjen visar 3m kurvan på det vanliga sjökortet, medan sjökortsbilden är från Hydrographicas specialkort över området. Sensmoral: I närheten av 3m-kurvor är det utlik som gäller!

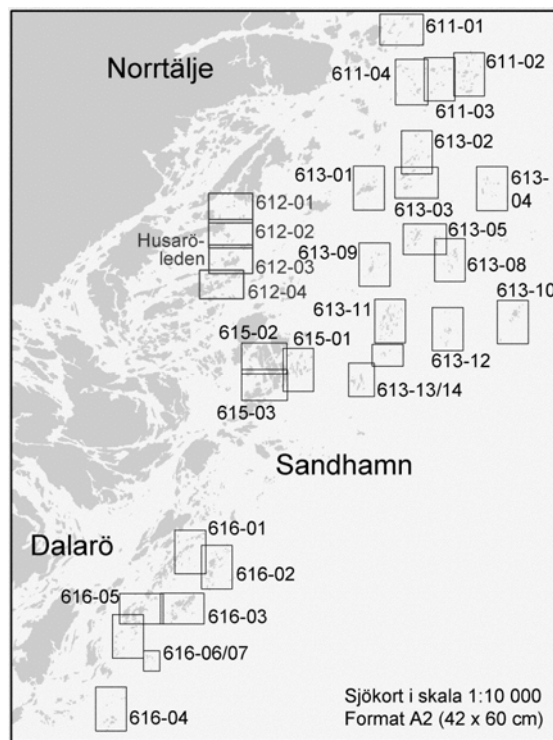

Varför är det på det här viset? Med modern teknik borde det vara tämligen enkelt att kartera våra skärgårdar med god precision. Javisst, tekniken finns. Men det finns knappt någon som gör det av den enkla anledningen att det kostar för mycket pengar. Sjöfartsverkets huvuduppgift när det gäller sjömätning/sjökort är att hålla med sjökort och farleder för nyttotrafiken. Att detaljkartera skärgårdar för fritidsbåtar kommer långt ned på prioriteringslistan. Hydrographica, som Lars Granath representerar, är en av få aktörer förutom Sjöfartsverket som får syssla med sjömätning, vilket är reglerat i lag. (*"Sjömätning får inte utföras inom Sveriges sjöterritorium, med undantag av insjöar, vattendrag och kanaler, utan tillstånd av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Tillstånd skall meddelas endast om det finns särskilda skäl för det. Den som svarar för en allmän hamn behöver dock inte tillstånd för sjömätning som utförs i hamnen"*). För inte så länge sedan hade militären rätt att neka publicering av djup mer än 3 m för att lede fi inte skulle få någon gratisinformation om våra kustbottenars beskaffenhet. Idag är denna siffra 6 m.

När Hydrographica tar fram sjökort utgår man från stereobilder från flygfotografering. Med stereobildsteknik kan man se tredimensionellt, ovan vatten såväl som en bit ned i vattnet vid goda siktförhållanden. För Västkusten kan det djupet vara så djupt som 6-7 m medan Stockholms skärgård som bäst kan ge 3-4 m för att i Bottenhavet vara bara 2 m eller mindre. Utifrån dessa stereobilder skapar man sen ett grundmaterial som sedan behöver förfinas med hjälp av fältmätningar. Grund kontrolleras och detaljmäts med lod eller djupkäpp, ungefär som man gjorde för 100 år sedan. Skillnaden är dock att man vet exakt var man ska mäta och grunden hamnar på exakt rätt position med hjälp av GPS-teknik. Dessutom är de djupkurvor som finns på Hydrographicas kort inte några handritade gissningar mellan punkter utan faktiskt baserade på vad man ser i stereobilderna för just den djupkurvan. Bakom varje sjökort ligger det alltså åtkilliga arbetstimmar, både på kontoret och ute i fält.

Hydrographica har givit ut sjökort sedan 1983, till en början bara över insjöar. 1999 fick man tillstånd att sjömäta utmed kusterna. Då hade man ca 20 kort i bagaget, en siffra som nu är uppe i 70. Man ger varje år ut ett antal nya specialkort. Totalt har För sommaren 2008 är det fyra specialkort över Husaröleden som gäller, korten 612-01 – 612-04 (se bild bredvid). Mer info hittar du på www.hydrographica.se

Kvällen avslutades med en välsmakande buffe då det också gavs utrymme för ytterligare frågor till vår gäst. Jag tror att alla som var med hade en mycket stor behållning av detta föredrag och det är nog fler än jag som fick sig en tankeställare om sjökortets pålitlighet inför sommarens seglingar i nya vatten. Vem vet, kanske det ger upphov till en ny berättelse i S30-bladet...?

/Martin Bellander

S30 - en båt för lätta och hårda vindar

Varför höja masten när man inom regelverket för S30:an kan åstadkomma en mycket snabb båt för lätta vindar? Samtidigt som den korta masten erbjuder bra seglingssegenskaper också vid hårda vindar.

Vårt regelverk har sedan genackern infördes för ca 10 år sedan tillåtit en s.k. "Code Zero" genacker, viken har en halvbredd som får understiga 75 % av underlikslängden.

Normalt brukar genackern vara begränsad till att minsta tillåtna halvbredd inte får vara mindre än 70% av underlikslängden. Denna begränsning infördes inte av klassnämnden i S30:ans klassregler.

Vi kan således inom regelverket göra en "Code Zero" genacker som till sin form mest påminner om en genua men får halsas på ett kort bogspröt (12.5 cm långt).

Tillsammans med Tore Källmark vid Royal Marine i Västervik har jag tagit fram en genacker på rulle som blir ca. 37 m² och är optimerad för att gå ca 30° mot relativa vinden dvs nästan dikt bidevind.

Speciellt på långa kryssbogar i vindar upp till 3 m/s tror jag att seglet kommer att erbjuda en härlig känsla då man bör kunna göra bra fart på ett nästan stilla vatten.

Jag tror inte att seglet kommer att komma till användning vid bankappselgling då det blir alldeles för långsamt att slå med. Däremot kanske det kan komma till användning på distansseglingar eller kvällsseglingar då vindarna mojnats och nästan försvunnit.

Framför allt tycker jag det är roligt att inom befintligt regelverk utveckla S30:an till att bli än ännu bättre och snabbare seglare än hon redan är.

Anders Hedbäck

S 249

Kappsegling

Varför kappseglas det så lite med S30? Är det specifikt för våran båt eller speglar det den allmänna trenden vad gäller kappsegling? Vad kan vi göra för att ändra på det? Ska vi försöka arrangera enklare kappseglingar för S30:or, ex vis utan spinnaker, för att avdramatisera det hela och locka fler att lära känna sin båt bättre? För visst finns det inget bättre sätt att lära känna sin båts seglingsegenskaper på än att segla sida vid sida med likadana båtar?

I föregående nummer rapporterades kortfattat om några kappseglingsresultat för S30:or under 2007. Hur blir det i år, fler eller färre?

Hör gärna av dig till redaktionen (martin.bellander@globalnet.net) med dina synpunkter eller om du har några kappseglingsresultat med S30 att tipsa om.

Nya medlemmar?

Har du sålt båten? - Berätta gärna för nya ägaren om S30-förbundets existens, och hör gärna av dig till någon i styrelsen och meddela att du sålt båten.

Annonser

Säljes

En S30 är nu till salu här i Västervik. Det är nr 266, således den nya modellen. Den är mycket lite seglad – 2 övernattningar!! Motor sötvattenkyld, segel, dynor, original. Båten är välskött, i köpet ingår täckmaterial och stålvagga. Båten ligger på WSS varv Solbergsudde i Västervik

Säljare är Jonny Glänntorp Västervik
Tel 0490 33743

Eftersom ägaren befinner sig i Spanien så står Ulf Andersson 0490 18266 070 6749879 till tjänst med upplysningar om båten.

Säljes

Bom till S30 /93.
Modifierad med rev 1, rev 2 , bomuthal klar för neddragning i sittbrunn.
Bomuthal försedd med Harkenskena, nytt ändbeslag m.m.
Ulf Andersson
0490 182 66
070-6749879

Kassörens ruta

Bifogat detta utskick är ett inbetalningskort för årsavgiften 2008. Tänk på att som avsändare skriva namnet på den som registrerad som medlem + båtens nummer. Betalar du över nätet, skriv namnet (+ båtnummer) först, delar av texten försvinner ibland på plusgirots redovisningar. Ev.ändringar av adress eller e-post skickas till: margareta.io@comhem.se.

www Hemsidan www

Följande gäller för medlemssidorna:

Användarnamn s30
Lösenord reimers

Materialboden

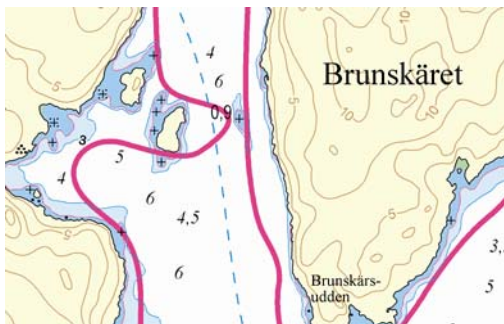
- Standert (=Vimpel) 150:-
- Polardiagram 100:-

Sätt in beloppet på pg 689230-1, Svenska S30 förbundet och ange vad du vill ha och vem du är.

Kalendarium

14	mars	Årsmöte + middag, Tranebergsstugan, Sthlm
4	maj	Manusstopp nästa nummer av S30-bladet

Samma bild som sid 7 men i färg (av trycktekniska skäl)

S30 nr 94 utanför Västervik. Foto: Erik Österlund

S30 nr D205 under Sjaelland runt 2007. 20 m/s i Köge-bukten. Foto: Anders Vognsen

Svenska S 30-förbundet
www.s30.se

